

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 30.

Fjerde Session.

12te Møde.

Torsdagen d. 28. October.

(Fortst.)

Casse: Uden Hensyn til den Maade, hvorpaa den høitærede Indenrigsminister har formeent, at de forskjellige Fæsteforholdet og Afsløsningsloven vedkommende Spørgsmaal kunne løses gennem en juridisk Discussion, og uden Hensyn til den formeentlige meer eller mindre fremtrædende Uengsteligbed, der, som han har paapeget, efterhaanden skulde udvikle sig i Folket ved Tanken om Emanationen af en Ewangslovs, saa troer jeg dog, at der vil være et Hovedpunkt, som vil komme til at staae uroffkeligt baade for Juristerne og for Folket i det Hele, det nemlig, at der, naar Almeenvellet kræver det, hjemles en Ret for Staten til at stride ind og frembringe det Forhold, som Almeenvellet kræver, og om dette Hovedpunkt maae dog nødvendigviis alle Betragtninger tilsidst komme til at samle sig. Det er klart, at dette Hovedpunkt ikke vil kunne afgjøres ved juridiske Undersøgelser, idet det blot er Erfaringsdata, som her ville komme i Betragtning; men disse Erfaringsdata skulle, efter den ærede Ministers Uttringer, formeentlig stille sig saaledes, at der ikke vil kunne være noget Spørgsmaal om for Tiden at lade en Ewangslovs udkomme. Idet jeg forøvrigt hverken erklærer mig for en bekræftende eller benægtende Besvarelse af Hovedspørgsmaalet, forekommer det mig dog indlysende, at hvad, der er anført, ikke er istand til at begrunde hiin Mening. Den ærede Minister har i sine Angivelser angaaende Tallet af frivillige Dvereenksomster omtalt Forholdet i Tidsrummet fra 1ste Jan. 1851 til 1ste August 1852; men jeg skulde seile meget, om ikke Forholdet i den fore-

gaaende Session netop efter de Angivelser, der da skete for Tidsrummet fra 1ste Januar 1850 til 1ste Januar 1852, slet ikke stillede sig synderlig gunstigt, saa at det ialtsald netop maae være Perioden fra 1ste Jan. d. A. til 1ste August, som skulde gjøre Udslaget, men jeg troer ikke, at der er Grund til at antage dette, naar hensees til de Talforhold, der, saavidt jeg erindrer, bleve angivne i forrige Session, ifølge hvilke omtrent 650 Fæstegaarde i de 2 Aar fra 1ste Jan. 1850 til 1ste Jan. 1852 vare overgaaede til Eiendom. Imidlertid vil, som jeg allerede tidligere har havt Leilighed til at bemærke, Bedømmelsen af disse Erfaringsdata vistnok komme til at beroe paa et individuelt Skøn, men jeg mener derimod, at der er Anledning til at henlede Opmærksomheden paa en Omstændighed, som ved Opfattelsen af de omhandlede Talberegninger ikke turde være uvæsentlig. Det kommer ikke saameget an paa, hvor mange Gaarde der ere gaaede over fra Fæsteforhold til Selveiendom, som det snarere kommer an paa, hvad ogsaa den høitagtede Indenrigsminister omtalte med særdeles Vægt, om der i Virkeligheden findes et stigende Forhold Sted; men for dette synes mig at stille sig en Skranke, som man vanskeligen vil kunne faae nedbrudt uden Indstriden fra Statens Side. Af den Beregning, der er anstillet, fremgaaer det, at Lehn- og Stamhuus samt Fideicommiss-Gods forholdsviis kun har givet et saare ringe Bidrag til de frivillige Dvereenksomster, ligesom det ogsaa paa forrige Session viste sig, at netop disse med Baand belagte Eiendomme ikke have indgaaet flere end omtrent een Femtedeel af de frivillige Dvereenksomster. Spørger man nu, hvad Grunden kan være til, at netop disse bundne Godsfer ikke have ind-